

RENAȘTEREA

25 bani Posta
Biblioteca Universității

Cluj

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTAMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

NOUL EPISCOP AL CLUJULUI: P. C. PROTOIEREU NICOLAE COLAN

În ziua memorabilă de 29 Aprilie c. colegiul electoral al Bisericii ortodoxe, întrunit la București, a ales, cu o impresionantă majoritate de voturi, pe pâr. protoiereu NICOLAE COLAN, ca Episcop al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului,

Iată, evenimentul fericit, care pune capăt doliului nostru adânc, provocat de moartea în veci neuitatului Episcop Nicolae Ivan, prefăcând lacrimile durerii în cântece de bucurie.

De-acum, nu mai suntem orfani. Înțelepciunea conducătorilor Bisericii naționale și înțelegerea frățească a reprezentanților clerici și mireni din Eparhia văduvită au făcut posibilă și de astădată o alegere norocoasă, sub inspirația Duhului Sfânt, în persoana distinsului teolog sibian părintele Nicolae Colan.

Satisfacția noastră este cu atât mai deplină, cu cât prin alegerea săvârșită s'a realizat una din dorințele supreme ce-au frământat în vremea din urmă sufletul marelui restaurator al ctitoriei lui Ștefan cel Mare și sfânt. Preocupat în cel mai înalt grad de viitorul Episcopiei, căreia a știut să-i dea viață și strălucire, defunctul și-a căutat stăruitor urmașul în scaun, oprindu-și ochiul ager la câțiva din cei mai de seamă purtători ai speranțelor ortodoxiei ardelene. Cel dintâi printre ei fusese tocmai nou alesul Episcop de astăzi. De aceea, o putem spune cu toată certitudinea, că bucuria faptei noastre este sfântă în clipa de față de binecuvântarea postumă a celui ce se odihnește liniștit sub altarul Catedralei sale neîntrecute.

Și cu drept cuvânt. Căci părintele Nicolae Colan este una din figurile reprezentative ale Bisericii românești. Fiu de țăran din Treiscaune, acolo unde lupta pentru credință și neam a fost atât de dramatică, el și-a făurit sufletul tineresc în flacăra minunată a liceului nostru din Brașov. Tradiția glorioasă a acestei școli șaguniene i-au dat statornice impulsuri de conștiință națională și mândrie ortodoxă, de idealism înălțător și încredere aprinsă în marile aspirații de rasă, cari aveau să facă din elevul eminent al celor opt ani de școală, un exemplar de elită al tinerelor generații luptătoare.

Această aleasă formație spirituală se complectă atât de organic — și atât de firesc pentru cărturărirea ardeleană — prin vestita școală teologică dela Sibiu, unde cultul legii și al limbii își durase din vremuri vechi cele mai înflăcărâte altare. Astfel când ceasul cel mare bătu în 1916, tânărul absolvent în teologie n'a avut ezitări: el urmă în retragerea dureroasă armata Regelui Ferdinand, împărțind soarta miilor de pribegi ardeleni prin colțurile Moldovei eroice și stepele Rusiei trădătoare, întărind prin cuvânt și cântec bisericesc inima expatriaților. Mai apoi el revine la Chișinău, unde împreună cu alți ardeleni, ia parte activă ca profesor de liceu și redactor al marelui cotidian „România Nouă”, în lupta de deșteptare națională a Basarabiei.

După înfăptuirea unității naționale ia licența în litere la București, iar Mitropolia ardeleană îl trimite la Berlin, spre a face studii temeinice de specializare în teologie. Înapoiat acasă, în 1923 este numit profesor de studiul Noului Testament la Academia Teologică din Sibiu, iar din 1929 i se conferă cu titlu definitiv și demnitatea de Rector.

Activitatea desfășurată aici timp de 14 ani este din cele mai rodnice și mai variate. Înalta instituție de pregătire clericală fu complet reorganizată, dându-i-se la inițiativa I. P. S. Mitropolit Nicolae și prin grija noului Rector o direcție de largă spiritualitate, grație de sigur și unui corp profesoral primenit, crescut în Universitățile din străinătate.

În sala de curs, ca și în biroul rectoral, pâr. Nicolae Colan radia din sufletul său aceeași știință bogată și îndrumare înțeleaptă, care a câștigat toate inimile și a creat ambianța prielnică unei munci însufleșite din partea tuturor. Prin seriile nouă de preoți, formați în această atmosferă schimbată, viața Arhidiecezei a început să capete alt curs, mai viu și mai apropiat de îndemnurile eterne ale Mântuitorului.

Dar tânărul Rector al Academiei Teologice n'a vroit să rămână numai în aceste cadre strict oficiale, ci le-a depășit din vreme, angajându-și pasiunea constructivă în numeroase domenii intelectuale. Deplin stăpân pe adevărurile biblice, el le-a vestit cu elan în atâtea predici pătrunzătoare sau conferințe religioase, ținute în șir prin centrele noastre ardelene. Fără a se simți cătuși de puțin epuizat, și-a făcut plăcere din sarcina îndoită ce și-a luat de a conduce, în calitate de director două din cele mai importante publicații periodice dela noi:

„Revista Teologică” și „Viața Ilustrată”. Prin cea dintâi servește de 13 ani, în condiții admirabile, cultura și știința bisericească, idealurile ortodoxiei și interesele preoțimei, prin cea din urmă promovează educația familiei românești, strecurându-i în proză și versuri frumos ilustrate, concepția vieții creștine a Bisericii noastre.

Studiile și articolele pâr. Nicolae Colan, scrise cu talent și nerv, i-au creat de mult reputația unui condei luminat, ce strălucește prin profunzime, claritate și eleganță literară. De aceea, el este citit cu interes totdeauna viu atât de clerici, cât și de mireni cărțurari, dornici să se orienteze în problemele generale ale culturii ortodoxe. Învățat și evlavios, blând și muncitor, a ajuns să fie una din personalitățile proeminente ale Bisericii zilelor noastre.

Iată, de ce primim cu atâta înaltă mulțumire sufletească rezultatul alegerii istorice de Miercuri.

Mai anii trecuți pâr. Nicolae Colan zugrăviă icoana adevăratului Episcop în aceste linii precise și veridice:

„Episcopul este sufletul eparhiei. Dela el pleacă inițiativele

Părintele Protoiereu NICOLAE COLAN,
nou alesul Episcop al Clujului.

salutare, bunele îndemnuri și înțeleptele povești pentru o rodnică viață duhovnicească a credincioșilor. Mentea lui îndrumă, inima lui însuflețește, voința lui stăruitoare împinge Clerul și poporul spre înfăptuiri creștinești — iar ochiul lui ager, care vede departe, supraveghează cu o neostenită trezvie toată viața obștească din cuprinsul eparhiei. Totul trebuie să pornească dela el — și să se întoarcă la el, pentru control. Când eparhia are un vlădică înțelept, harnic și devotat, cu un cuvânt: conștient de înalta sa chemare, viața bisericească se desfășoară în ritm normal și binefacerile acesteia se resfrâng asupra întregii vieți obștești“.

Acest crâmpel mișcător din „Revista Teologică“ primește azi semnificația unei mărturisiri de credință.

Antecedentele unei tinerețe plină de fapte ne dau siguranța, că în figura ideală conturată aici, trăiește imaginea de mâine a noului nostru Episcop.

Cu acest gând înălțător îl așteptăm entuziași, să-și facă intra rea solemnă în vasta moștenire a marelui ziditor Nicolae Ivan.

I. Mateiu.

O poruncă și un gest.

Este un etern și incontestabil adevăr, că Biserica, ca așezământ dumnezeesc, între cele multe și prețioase roade ale ei, trezește ori face să vibreze mai viu în om sentimentul religios-moral — care cu cât va fi mai pronunțat în sânul unei colectivități, cu atât va domina acolo mai mult frica Domnului, și cu ea între alte virtuți cinstea și omenia, cheazășia ordinei și a disciplinei. Un adevăr acesta, pe care, sine ira et studio, va trebui să-l sublinieze chiar și cel mai declarat ateișt!

Constatăm însă cu durere, că nu vor să înțeleagă adevărul acesta mulți din cei puși în fruntea masselor populare spre a le conduce destinele spre culmile fericirii, și cari datoric ar avea să fie „lumini, cari să lumineze pe masă în sfeșnic și nu sub obroc“, premergând cu pildă vie nu numai în cele trupești, ci și în cele ale sufletului. Au nu adeseori ne este dat să auzim, cum din partea unora ca aceștia să ia în deșert, tot ce este sfânt și dumnezeesc în domeniul spiritual?

Ce plăcută mi-a fost deci surprinderea, când mi-a venit în mână ordinul circular cu Nr. 999 din 29 Februarie a. c. al dlui Ilie Sabău, primpretorul plășii Unirea din jud.

Turda, către toți notarii, primarii, consilierii comunali și preoții din plasă, cu obiectul: „Interzicerea lucrărilor de birou în Duminecile și sărbătorile legale, cu participarea tuturor funcționarilor administrativi din plasă la serviciile divine“, terminându-se textul ordinului cu semnificativele cuvinte: „dând astfel o bună pildă creștinească și morală populației pentru ridicarea stării sufletești și morale a locuitorilor“.

Am crezut, că acest gest laudabil atât de rar azi în lumea dirgătorilor noștri merită să fie încrestat pe această cale a publicisticii — în dorința ferbinte, ca țara noastră să numere între funcționarii ei cât mai multe elemente atât de conștiente și viguroase, puse în slujba progresului prin credință.

E. M.

„Pe când slujiau ei odată Domnului și posteau a zis Duhul Sfânt: „osebiți-mi pe Varnava și pe Saul pentru lucrul la care i-am chemat“. Atuncia ei după ce au postit și s'au rugat, și-au pus mâinile peste dânșii și i-au lăsat să plece“.

Fapte 13, 2.

Apostolatul din Maramurăș.

Sectele religioase aduse după războiul mondial, în România, de diferiți agenți streini de neamul și legea noastră, au găsit un bogat câmp de activitate în Maramureșul vovodal, din cauza conducătorilor spirituali ai poporului de pe aceste plaiuri.

Dela biserica noastră strămoșească, la secte nu a trecut nici un credincios. Dimpotrivă, dela secte și dela alte biserici, au revenit la legea strămoșească românească, numeroși credincioși, cari în sânul bisericii noastre, respiră acum aerul curat românesc, fericiți că unitatea națională este absolută numai dacă toți vom fi: „un Domn și o credință“, sau „o turmă și un păstor“.

Locul unde s'au încuibat mai întâi sectanții aceștia, periculoși Bisericii, dar mai ales neamului, a fost comuna suburbană Iapa, din imediata apropiere a orașului Sighet.

Timp de 15 ani au făcut mari ravagii, rătăcind poporul de aci dela credință, precum și pe alții din celelalte sate ale Maramureșului. Puține sunt azi satele unde sectele să nu aibă adepti.

Din cauza unor neînțelegeri ale pocăiților și pentru că în Valca Hotarului (aproape una și aceeași cu Iapa), peste 800 suflete au revenit în masă dela greco-catolicism la religia ortodoxă română, numeroși sectanți baptiști, după ani de rătăcire, au aflat „Calea, Adevărul și Viața“ în sfânta noastră biserică.

Nouii ortodocși n'au încă un locaș propriu de închinăciune, dar, provizoriu, se roagă într'o capelă sfințită în Dumineca dinaintea Crăciunului 1935.

De atunci, numărul celor reveniți crește mereu, capela și ei fiind sub directa conducere și păstorie a P. On. pâr. protopop Mihail Munteanu din Sighet, care cu toate că este supra ocupat de chemările și

însărcinările sale, își îngrijește noua turmă cu cea mai mare dragoste și interes.

Efectele noiei stări sufletești se văd: perechi ce au trăit în concubinaj, se pregătesc să ceară binecuvântarea Bisericii; iar prunci mari și de 13—14 ani, primesc haina botezului.

Astfel, Duminecă 23 Februarie, într'o profundă atmosferă de înălțare sufletească, preoții Nic. Vasilescu, cel care a catehizat pe acești copii și Ioan Turcu, au oficiat botezul a 5 copii baptiști, ai căror părinți, s'au întors de pe calea cea greșită.

Nași a fost însuși dl prefect al Maramureșului, Alex. Lucescu și dna Silvia protopop Munteanu, prezidenta Soc. femeilor ortodoxe române „Altarul“ din Sighet.

După câteva scurte cuvinte ocazionale, preotul Vasilescu aduce elogii acestui mare Prefect al Maramureșului pentru binefacerile ce a revărsat asupra județului prin școală și Biserică.

Adânc mișcat, răspunde dl prefect Lucescu, arătând că ziua aceasta pentru dsa, a fost una din cele mai frumoase și fericite zile din viața sa, că a avut prilejul să vadă că în acest îndepărtat colț de țară, Biserica ortodoxă română, prin slujitorii săi, cari, luptându-se cu multe lipsuri și greutate, fac adevărat apostolat creștin ortodox și național românesc, lucrând încet, dar trainic, pentru consolidarea neamului românesc.

După acestea, dl prefect a împărțit daruri la fini și la copiii săraci adunați în mare număr cu această ocazie și a făcut o vizită la umilele căsuțe ale părinților copiilor creștinați astăzi spre bucuria și entuziasmul întregului popor, care a rugat pe dl prefect, ca în Dumineca Tomii să vină iarăși să boteze încă 15—20 de prunci nebotezați până azi.

Pr. NIC. P. VASILESCU

FOILETON

Convorbirea Mântuitorului cu femeia samarineancă.

Ioan 4, 1—12. (Matei 4, 12; Marcu 1, 14; Luca 4, 14).

„Dar cel ce bea din apa pe care-i voiu da-o eu, nu va mai înseta în veac, căci apa pe care-i voiu da-o eu se va face în el isvor de apă isvorătoare întru viața vecinică.“

Ioan 4, 14.

Părăsind Ierusalimul deodată cu pelerinii veniți să serbeze Paștile, Mântuitorul zăbovește în diferite centre ale Iudeei, propovăduind noua sa doctrină. Pe toți câți erau dornici de mântuire și i se atașază cu credință, ucenicii săi îi botează, precum obiceiul Ioan și ucenicii lui. Evident rându-rile ascultătorilor și admiratorilor lui Ioan este în continuă descreștere, pe când popularitatea lui Iisus este în plină ascensiune. Iar dacă conducătorii spirituali ai iudaismului nu văd cu ochi buni activitatea botezătorului, cu atât mai puțin se împacă cu noul profet galileean, care propovăduiește mai cu putere, și care nu s'a temut a avea cunoscuta atitudine împotriva vânzătorilor din templu, cu ocazia Sărbătorii Paștilor. De aceea toată atențiunea

lor, care nu prevestește nimic bine, este îndreptată asupra lui. Prin delegați obicinuiți a pipăi efectul misionarismului în mijlocul masselor, îl urmăreau pas de pas, pentru ca la timpul oportun, să-l poată înlătura din drum. Nu mai puțin precaut este și Mântuitorul. E permanent conștiu de pericolul celor amenință din partea acestor declarați dușmani ai săi. Când știe, că aceștia enervați la culme sunt pe punctul de a acționa împotriva-i, părăsește pe neașteptate Iudeea, îndreptându-se spre Galileea. Acolo avea să fie mai în siguranță, acolo putea activa mai nestingherit. De galileeni se interesau mai puțin fariseii și cărturarii.

Avea posibilitatea să apuce pe drumul Preei, sau pe drumul Samariei. Deși obiceiul înrădăcinat între iudei, eră de a călători pe drumul mai lung al Preei, din iraționalul motiv, că trecerea prin Samaria i-ar spurca, — Iisus călcând acest prejudiciu, pleacă pe drumul cel mai scurt. Chiar și acest simplu fapt dovedește că El condamnă atitudinea nejustificată a iudeilor față de samarineni — care în realitate este determinată de ură, nici decum din străduința pentru păstrarea purității credinței iudaice. De ce ar fi din acest punct de vedere mai puțin periculos contactul cu păgânii, decât cu samarinenii, cari în viața religioasă au totuși atâtea puncte comune cu iudeii.

În acest drum prin Samaria Mântuitorul ajunge în apropierea unui oraș numit: Sichar. Evanghelistul Ioan, determină mai deaproape situația lui: „era la mică depărtare de proprietatea pe care patriarhul Iacob a lăsat-o fiului său Iosif și de binecunoscuta fântână a lui Iacob.“

Obosit de drum se așază lângă fântână. Eră tocmai în timpul prânzului. Eră tocmai locul potrivit unde puteau să-și stâmpere foamea și setea. Nu aveau cu ei însă nici de ale mâncării și nici găleată să scoată apă din fântână. Iisus trimite pe ucenici să cumpere din oraș cele de lipsă, rămânând în așteptare singur.

Între timp din oraș coboară o samarineancă cu găleata după apă. Fântâna lui Iacob eră unicul loc de aprovizionare cu apă de beut pentru întreg orașul. Eră deci foarte frecventată, mai puțin în timpul zilei, mai mult seara.

Femeea a scos apă și se pregătea să se întoarcă în oraș, fără a-l lua în seamă pe Iisus. Îi eră un necunoscut, un iudeu precum îl arăta îmbrăcămintea, un fiu al poporului, care disprețuiește pe samarineni. O surprinde deci rugămintea lui, de a-i da să bea. De aceea îi și răspunde în ironie: cum tu iudeu fiind, vii și ceri apă dela o femeie samarineancă? Într'adevăr eră ceva de

Date biografice despre noul Episcop P. C. Nicolae Colan.

S'a născut în Arpătac, jud. Treiscaune, în 28 Noemvrie 1893 din părinți plugari.

Școala primară a făcut-o în satul natal, cea secundară la liceul ortodox din Brașov. Teologia la Sibiu și Berlin, iar literale la Universitatea din București, unde a luat licența în 1921.

Anii 1917—18 i-a petrecut în Basarabia, unde a făcut apostolat românesc împreună cu d. O. Ghibu, I. Mateiu, Gh. Tofan, A. Banciu, A. Oțetea etc. — fiind colaborator la gazetele „România Nouă” și apoi redactor la „Sfatul Țării”.

În 1922 a fost chemat în postul de secretar al Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu, iar în 1923 la catedra de studii biblice al Noului Testament dela

Academia teologică din Sibiu, iar în 1929 a fost numit rector al acestei Academii.

În 1934 a fost hirotonit întru diacon și presbiter, iar în 1935 întru protoiereu. A făcut parte din toate corporațiile bisericești, dela consiliul parohial până la Congresul național bisericesc.

Lucrări publicate: 1. „Sf. Pavel către Filimon” (studiu biblic). 2. „Biblia și intelectualii”. 3. „La luptă dreaptă” (un capitol de strategie misionară). 4. „Hristos și viața omenească”, 2 volume (traducere din Fr. W. Foerster). 5. Este directorul „Revistei Teologice” din anul 1924. 6. A întemeiat în 1934 și conduce revista „Viața Ilustrată” (organ de cultură creștină, pentru familia ortodoxă).

INFORMAȚIUNI

Martți, în 28 Aprilie a fost ales noul Episcop al Orăzii, în persoana eminentului profesor dela Academia teologică din Sibiu: Dr. Nicolae Popovici; iar Joi, 30 Aprilie a fost ales Episcop al Argeșului P. S. Arhieru Grigorie Leu Botoșăneanu. Urâm noilor aleși păstorire îndelungată și bogată în rod.

Salarizarea preoților. Consiliul de miniștri din 24 I. c. a discutat posibilitățile de ameliorare a soartei clerului, prin acordarea unei salarizări corespunzătoare. S'a constatat că salariile preoților au fost grevate de cinci curbe, reducându-se considerabil. Consiliul a stabilit ca suma de 70 milioane lei, necesară sporirii salariilor,

să fie acordată printr'un viriment de fonduri ce se va face în actualul buget, pe baza legii puterilor discreționare în materie bugetară votată de Parlament la finele sesiunii. — Printr'o telegramă adresată Eparchiilor Ministerul a dispus întocmirea de state noi de plată, fără ultimele 2 curbe.

Pelerinaj la Sâmbăta-de-sus. În cea dintâi Vineri după Paști a avut loc pelerinajul anual obișnuit la mănăstirea Brâncoveanului, restaurată prin grija I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan. Peste opt mii de credincioși s'au grăbit la izvorul tămăduirii din preajma mănăstirii, spre a asculta slujbele făcute de însuș I. P. S. Mitropolit, ajutat de un mare sobor de preoți. Marele Ierarh a dat

cuvânt de învățătură și apă sfințită celor însetați. În aceeași după masă s'a ținut adunarea Oastei Domnului.

Stări de necrezut. Statisticile recente ne arată, care-i situația elementului românesc în funcțiunile de Stat din orașele regiunii secuizate. Astfel la primăria din Sf.-Gheorghe sunt: 16 maghiari și 8 români, la cea din Tg.-Săcuiesc: 18 maghiari și 5 români, la M.-Ciuc: 12 maghiari și 2 români, la Odorheiu: 12 maghiari și 4 români, la Gheorgheni: 12 maghiari și 4 români. Iar în prefecturile județelor Treiscaune, Ciuc și Odorheiu sunt în total 194 maghiari și 127 români. În fine al funcționarilor comunali din aceleași județe este de 320 dintre cari numai 96 români. Aceste cifre sunt revoltătoare. Cu drept cuvânt ne întrebăm: până când această umilință în niște județe unde Românii se maghiarizează și astăzi?

La mormântul preotului Vasile Gan. Abia s'a răcit țărâna de pe mormântul vrednicului protopop Vasile Gan din Baia-de-Arieș, și la un interval scurt abia de doi ani, cade pradă morții fiul său Vasile V. Gan, paroh în parohia Lătureni protopopiatul Lupșa.

L-am cunoscut de când eram copil, și mai bine de când Dumnezeu a voit, ca îmbrățișând cariera preoțească să păstoresc și eu în apropierea lui.

Rămăsese văduv de opt ani, și gândul pentru cei doi copilași rămași fără de mamă, îl neliniștea de multe ori. Adeseori mi-se tânguia astfel: „Pentru mine viața și-a pierdut tot rostul din momentul ce a trebuit să mă despart de fiecearta soție. Ceeace îmi mai procură și mie uneori bucurie sunt acești copii, însă privindu-i de multe ori mă întristez, gândindu-mă la vârsta lor fragedă

și că singur fiind, îmi va fi greu să le dau convenita creștere”.

Durerilor trupești din ultimul timp, s'au adăugat svârcolirile de ordin psihologic, ale omului simțitor și îngândurat de viitorul tinerelor sale odrasle și sfârșitul a fost trecerea sa din această viață. S'a stins în ziua de 26 Martie ale acestui an, în odața casei părintești din comuna Sălcuța-de-sus, în vârstă de 44 ani și 19 ani de preoție. În mormântarea a avut loc în ziua de 28 Martie a. c. Un convoiu numeros i-a petrecut rămășițele pământești până la mormânt. Serviciul religios pentru înmormântare s'a săvârșit de către un sobor de 7 preoți în frunte cu neobositul protopop Vasile Șpan.

Sfinția Sa a schițat în cuvinte alese personalitatea defunctului și a subliniat durerea pe care o împărtășește preoțimea tractului pentru trecerea grabnică la cele veșnice a unui coleg iubit de toți.

Acum mai liniștit ca oricând, își doarme somnul lângă soția lui dragă Leontina. Copii lor nu vor uita, ca din când în când să plivească bucuriile de pe mormânt și să ude florile cu câte o lacrimă... Călătorii trecând pe alături și îndeosebi nevoiași mulți ce s'au hrănit și îmbrăcat diu dărnicia acestei familii, îl vor pomeni în rugăciunile lor.

Corneliu Gog, paroh.

Maglavitul și uniația. „Uniația e un catolicism care n'are curajul mărturisirii pe față. Poporul unit e educat, de fapt, în ritul ortodox, pentru a nu vedea diferența ce-l desparte de majoritatea românească. Această situație falsă menține uniația. Dar dacă ea are deobicei avantajii, vin momente când are și dezavantajii. Maglavitul e un asemenea moment. Răsunetul imens pe care îl are în lumea țărănească fenomenul de acolo nu poate lăsa indiferenți pe țărani unii, cari cred și ei în această minune fără să aștepte autorizație dela Papa sau dela Blaj. Dar a crede în minunea dela Maglavit înseamnă a pune în primejdie uniația! De aci necesitatea Blajului de a des-

mirat, ca un iudeu să ceară ceva dela un samarinean și încă dela o femeie.

Au doară este Iisus atât de setos încât nu mai poate aștepta întoarcerea uncenicilor?

Nu. Peste tot nici nu știm dacă samarineanca i-a dat să bea, dar știm în schimb, că s'a întors în oraș crezând în Mântuitorul și divina lui misiune. Se poate deci stabili că Iisus nu de sete ci din voința, de a culege roade ale credinței și în Samaria, deschide vorba cu femeia dela fântâna lui Iacob. Deja după primul răspuns al samarinencii, transpune discuția din domeniul vieții materiale, în cel al vieții spirituale. Îi reflectează: „Dacă cunoșteai darul lui Dumnezeu și cine este cel care ți-a zis: Dă mi să beau, ai fi cerut dela el și ți ar fi dat apă vie.” Nu El este însetat, ci ea — însă nu după apa materială, ci după apa vieții spirituale. Nu El se roagă, ci ea trebuie să să facă acest lucru. Cerul i-a hărăzit fericirea să ajungă față în față cu Dumnezeu. El îi oferă apa vieții, din care adăpându-se nu va mai înseta în veci. „Apa vieții” ce minunată formă de exprimare.

Samarineanca însă nu-i prinde deodată înțelesul. E prea absorbită de grijile pământești. E lipsită de înțelegerea idealurilor mai înalte ale vieții. Cu naivitate revine la apa cu care este obicinuită a se adăpa.

Dela fântână se întoarce nu femeia lipsită de orice putere de discernământ a valorilor vieții, ci un apostol al adevăratului ideal de viață, un apostol al lui Hristos.

Câtă prefacere într'un suflet umil sub influința harică a dumnezeirii. Ingenunchiat fiind de povara unei vieți pline de grijile lumești se găsește la un moment dat față în față cu Hristos. Se cutremură de fericire și se deschide sorbind viața, viața care numai din El curge, ca dintr'un nesecat izvor. Cad cătușele, cari l-au ținut legat în sclăvia Pământului. El își ia sborul spre sferile mai înalte, sferile cerești unde este adevărata lui patrie. De acum grijile zilei nu-i mai sunt o povară, ele nu-l mai pot întina, rămân pe dinafară. În el închide numai viața primită prin har, viața sorbită din izvorul dumnezeirii. De acum în el trăește numai Hristos.

Apa cea vie oferită samarinencii, Mântuitorul o oferă lumii întregi. Au doară nu l-am întâlnit fiecare din noi, de atâtea ori în viață? Au doară nu ne-a întâmpinat în mijlocul celor mai intense preocupări lumești cu cuvintele: „veniți la mine toți cei însetați și vă adăpați din izvorul vieții?” Ce este chemarea bisericii? Ce este glasul conștiinței noastre, când furați de ispititoarele ademeri ale diavolului ne prăvălim pe povârnișul

păcatului, ne mustră chemându-ne la realitate — ce sunt atâtea semne inexplicabile minții noastre, decât chemarea insistență a lui Hristos. Câți din noi îl ascultăm? Câți din noi asemănându-ne samarinencii, ne ridicăm la înțelegerea năzuințelor sufletului, la înțelegerea vieții adevărate? Câți preferăm hrana ce ne-o oferă El, în locul bunurilor și bucuriilor lumești, atât de puțin durabile?

Durere atât de pușini. Răvnind după fericire confundăm plăcerile trecătoare cu fericirea. Voină să ne bucurăm de viață, am pierdut noțiunea adevăratei vieți. Unde este sufletul din noi, schinteia divină, care să se răsfrătească, de mediocritatea vieții în care-l țărâm, care să fie setos de adevărurile divine, care să ne răpească din atmosfera înbăcșită a Pământului în înălțimile pure ale cerului? L-am pierdut? Nu. El trăește. Este însă încătușat în lanțurile neștiinței, lipsei de voință, și exaltării simțurilor. O poruncă avem de împlinit pe Pământ. Dumnezeu ne-a dat-o — să descătușăm sufletul. Vom reuși, precum samarineanca a reușit, căci pe Hristos îl avem alături. El este izvorul dătător de viață al sufletelor noastre.

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

Actul alegerii noului Episcop al Clujului.

Miercuri, la 10¹/₂ dimineața, membrii marelui colegiu electoral bisericesc s'au întrunit din nou la sediu, având să aleagă un nou episcop pentru eparhia vacantă a Clujului.

După ce s'a oficiat Te-deumul în capela patriarhală, membrii marelui colegiu au trecut în sala Adunării deputaților și ședința a fost deschisă sub președinția I. P. S. Patriarh Miron.

D. Dr. C. Angelescu, ministrul instrucției și ad-interim la culte, a citit mesajul regal de deschidere.

I. P. S. Patriarh Miron a făcut elogiul fostului episcop al Clujului Nicolae Ivan.

Președinția alegerii a fost apoi trecută I. P. S. Nicolae Bălan, mitropolitul Ardealului.

D. Nicolae Popescu-Prahova a citit apelul nominal.

Au răspuns prezenți 143 membrii. Se aleg bărbați de încredere, la votare, părintele Dr. Seb. Stanca și d. Sextil Pușcariu.

Se începe votarea.

Au votat 143. Majoritatea absolută 72. voturi.

Părintele Nicolae Colan 120 voturi. Arhimandritul Iuliu Scriban 16 voturi. Arhimandritul Chezarie Păunescu 3 voturi. Arhimandritul Veniamin Ploșteanu 1 vot. Voturi albe 1; anulate 3.

I. P. S. Nicolae Bălan, președintele alegerii, proclamă ales episcop al Clujului pe părintele Nicolae Colan. Îl felicită, în numele mitropoliei Ardealului și-i urează păstorie ideală.

Cuvântarea noului ales.

Cer iertare onoratului congres, dacă cuvântul meu va fi fragmentat de emoția clipei. Obârșia acestei emoții este, pe deoparte, cinstea pe care mi-o acordați, indicându-mă vrednic de înalta slujbă de păstor sufletesc al Eparhiei Clujului, a doua oară ctitorită cu atâta înțelepciune și jertfelnicie de neuitatul episcop Nicolae Ivan. Pentru această cinste vă aduc respectoasele și caldele mele mulțumiri. A doua obârșie a emoției este conștiința clară a sarcinii grele pe care bunul Dumnezeu mi-o pune pe umeri.

Desigur, numai cu puterile mele n'aș putea nici năcar încerca să port

această sarcină. Ceeace mă încurajează este credința pe care am avut-o totdeauna, că Dumnezeu nu dă nimănui sarcini, fără să-i îmbie și sprijinul său hotărâtor.

Îmi dau seama că sarcina la care mă chiamă Dumnezeu, prin graiul încrederii d-voastră, este deosebit de grea. Se spune că că preotul trebuie să fie îngerul satului.

Atunci vlădica trebuie să fie arhanghelul unui colț de țară, vestitorul Evangheliei lui Hristos și al mântuirii nației românești, cu cuvântul, cu fapta și cu pilda vieții sale integrale, după cuvântul Sf. Apostol Pavel pildă făcându-se obștei credincioase în toate cele bune.

Îmi sporește nădejdea în puțința de a purta cu demnitate vrednicia de episcop și împrejurarea fericită că știu, că mă așteaptă în Eparhia Clujului o preoțime disciplinată și cu râvnă în chemarea sa.

Și mai ales îmi pun toată nădejdea în marea oaste a luminaților intelectuali pe care-i îmbie bisericii noastre strămoșești tânăra și totuși glorioasă Universitate „Regele Ferdinand” din Cluj, oaste al cărei ajutor i-a fost atât de prețios și în veci pomenitului vlădică Ivan în măreața operă bisericească și națională pe care a înfăptuit-o.

Și în sfârșit îngăduiți-mi să mă încred și în puterea propriului meu devotament față de biserică și neam, devotament care isvorește din credința creștină, că nimeni nu poate fi domn decât în măsura în care s'a hotărât să fie slugă.

Fiindcă la asemenea ocazii sunt îndatinat și mărturisirile de credință, le fac și eu în fața domniilor voastre și în fața bunului părinte ceresc.

Cred în mesianismul bisericii ortodoxe în mijlocul neamului nostru și chiar dincolo de granițele lui. Fiindcă această biserică a fost în toate veacurile nebiruita cetate a sufletului românesc.

Cred în destinul de mărire al neamului meu de sub domnia înțeleaptă a Majestății Sale Regelui Carol II.

Acestui crez o să-mi închin viața pe care mi-o va dăruî Dumnezeu, silindu-mă să-mi fac slujba deplin.

Așa să-mi ajute Dumnezeu.

„Universul”.

credita prin mijloace nepermise Maglavitul.

Situația e nespug de tristă, desigur nu pentru Maglavit. Căci metoda aceasta de a-ți salva credințioșii e minciuna pusă în slujba unei Biserici. Rezultatul moral se vede: uniții dela Blaj s'au înfrățit în neagație cu socialiștii și comuniștii, adică cu ateismul organizat împotriva lui Hristos.

E nespug de trist, frați revenren-disimi și clarisimi! („Gândirea”).

Urmașul Episcopului Majlăt. Cunoscutul Episcop șovinist a părăsît de mult Alba-Iulia, ducându-se la Budapesta unde se zice că-și caută sănătatea. Se pare însă, că nu-i mai

place aierul României, care nu binevoiește a consimți la revizuirea hotarelor. Se anunță deci, că Vaticanul ar fi numit pe succesorul lui în persoana abatelui Vorbuchner preot al bisericii romano-catolice din Sibiu. Va fi oare acesta un cetățean mai loial?

Aviz. În Așezământul de Ocrotire pentru surdo-muți al Statului din Cluj se primesc copii surdo-muți (băieți și fete) între 8—11 ani educabili adecă corespunzător ca fizic și intelect pentru învățământ. Cererile timbrate, însoțite de actul de naștere și certificatul medical se vor înainta Direcțiunii Așezământului până la 15 Iunie a. c.

BIBLIOGRAFIE

Isidor Todoran: „Problema cauzalității în argumentul Cosmologic.” Cluj. 1935. 206 pag. Lei 85. Edit. aut.

Mărturisirea de credință creștină începe prin cuvintele: „Cred într'un Dumnezeu”.

Acest adevăr și credința în realitatea lui obiectivă — adică existența lui Dumnezeu — formează temeiul oricărei religii.

De aci „cercetarea problemei existenței lui Dumnezeu, ceea ce este același lucru cu cântărirea rațională a motivelor de a crede, prezintă un înalt interes teoretic și o mare însemnătate practică. (Introd. pag. 5).

Am subliniat „cântărirea rațională a motivelor de a crede” fiindcă în ceea ce privește raționalitatea cunoașterii religioase — în cazul dat, a credinței lui Dumnezeu — dintre sistemele de gândire contemporană unele se opun tranșant acestui punct de vedere:

1. O mare parte din teologia protestantă, cu originile în filosofia lui Kant și Schleiermacher, reprezentată azi prin Rudolf Otto;

2. Filosofia intuiționistă bergsoniană.

Aceasta din urmă, prin sdrobirea puterii despotice a științei, a pozitivismului și raționalismului presumpțios din secolul 19 care socoteau că au dat lovitură de grație credinței religioase — și prin lirismul captivant al hainei literare în care a îmbrăcat-o filosoful artist A. Bergson, nu odată te duce în ispită să o chemi în bloc drept sprijin al credinței și concepției creștine, pe care totuși o dăruim în temelile sale.

Dacă am lua în considerare chiar numai aceste atitudini, oarecum popularizate în gândirea contemporană, fără să mai pomenim vrăjmașii fățișe — necesitatea precizării și aprofundării problemelor fundamentale ale teologiei creștine se impune cu o imperioasă actualitate.

La noi însă, în această direcție a științei teologice, afară de lucrările regretatului prof. V. Găină-Cernăuți: Teoria revelației; Argumentul ontologic și universalitatea religiei; și Dovezile raționale pentru existența lui Dumnezeu — ale dlui prof. I. Gh. Savin-Chișinău — nu am mai putea cita alte lucrări strict aparținătoare acestui domeniu; părintele prof. I. Mihălcescu și-a îndreptat cercetările îndeosebi spre istoria religiilor.

Lucrarea părintelui prof. Isidor Todoran se înșirue cu multă cinste alături de cele anterioare în domeniul teologiei fundamentale, aducând o surprinzătoare contribuție la fundamentarea argumentului cosmologic pentru existența lui Dumnezeu.

Lucrarea se împarte în opt capitole.

În capitolul prim precizează conținutul și înțelesul strict al noțiunilor fundamentale care formează oarecum premisele. Urmează în cap. II. un scurt istoric al problemei cauzalității, dela Nicolaus Andreocourt și Malebranche până la sistemele de gândire contemporană. Cap. III. Causalitatea în mentalitatea primitivă, arată netemeinicia teoriei sociologice a lui Lévy-Bruhl, despre dubla mentali-

tate: a omului primitiv și alta a omului civilizat.

Acest obstacol dăruim, în cap. IV ne duce prin argumentare la evidența lumii obiective și cunoașterea ei — iar în cap. următor, V — fundamentează principiul cauzalității ca judecată sintetică — împotriva tradiției filosofice de până aci, pentru care principiul causalității era o judecată analetică.

În fața rezultatelor de până aci ridică obstacolul iraționalismului în cunoașterea religioasă al lui R. Otto și al filosofiei bergsoniene, care nu rezistă puterii examenului logic prin care îl trece. Această expunere formează cap. VI.

Biruind astfel toate culmile gândirii protivnice, dealungul și pe deasupra tuturor se înalță luminos principiul cauzalității. Pe acesta, în cap. VII îl aplică în argumentarea existenței lui Dumnezeu.

Întreg arsenalul premiselor și raționamentelor se sintetizează în capitolul ultim: Aplicarea principiului cauzalității în argumentarea cosmologică a existenței lui Dumnezeu, și în mod stringent la recunoașterea cauzei prime: Dumnezeu — în fața cărei concluzii toți cari gândesc normal sunt nevoiți să se plece.

Lucrarea păr. prof. I. Todoran se citește nu fără o bună rezistență — dar o rezistență care cere tot concursul gândirii și care te antrenează și te pasionează.

Dela un capăt la altul al lucrării o logică de granit te duce în mod stringent la concluzia unică.

Indicele bibliografic dela urmă te cam intimidează cu bogăția lui, dar îți dă și siguranța lucrului bine gândit și bine făcut.

Sfârșitul îl încununează cununa de cinste, ce se cuvine atât lucrului apropiat de desăvârșire cât și părintelui autor care își face intrarea în areopagul doctorilor în teologie cu această probă masivă de gândire creștină. Pr. Fl. M.

Oficiul parohial ort. rom. Iad, j. Năsăud.

Nr. 33—1936

(8) 1—1

Publicație de licitație.

Consiliul parohial ort. rom. din Iad, jud. Năsăud, dă în întreprindere pe cale de licitație publică zidirea bisericii ort. rom. din Iad, conform planului și devizului aprobat de Ven. Consiliu Eparhial din Cluj, cu Nr. 2238—1936, și invită pe cei interesați ca până la 17 Mai a. c., să-și înainteze Consiliului parohial din Iad, ofertele în scris, sigilate și închise.

Licitatia se va ține în aceeași zi (17 Mai a. c.) la orele 3 p. m., în cancelaria oficiului parohial ort. rom. din Iad.

Concurenții vor depune un vadiu în numerar sau hârtii de valoare garantate de Stat de cel puțin 5% asupra prețului de deviz a cărui sumă face Lei 804.601.

Planul, devizul și condițiunile speciale de executare se pot vedea zilnic la oficiul parohial din loc.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința zidirea bisericii, fără a considera prețul oferit, aceleia dintre ofertanți care va prezenta mai multă garanță și soliditate.

Epitropia parohială nu supoartă speșele de participare la licitație.

Iad, la 26 Aprilie 1936.

Pr. Adrian Flămând, Toader Pleșca, paroh-președinte. prim epitrop.

Văzut: Pr. Victor Mureșian, admin. protopopesc.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.